

Az antialkoholizmus az emberi haladás szolgálatában.

Irta: Dr. Neumann Hourik.

I.

Az alkoholizmus ellen való küzdelemben tulajdonképpen két világnézet áll egymással szemben. Anélkül, hogy valamely filozófiai rendszerbe akarnám a két ellentétes felfogás híveit sorozni, megkísérlem mindkét tábor ideológiájának jellemző tulajdonságait felsorolni és a megállapításokból folyó következtetéseket leszögezni.

Az egyik oldalon a múlt, a másik részen a jövő. Itt a konzervativizmus, mely az évezredek megszokott dolgoktól elválni nem tud, nem akar, mert bennük látja az emberi lét és boldogság lényeges alapjait; ott a haladás, mely a tapasztalatokat figyelemmel kísérendő tudományos kutatást főlébe helyezi a kényelmes megszokottságnak. Az egyik oldalon resignatio, a betegségek légiói és korai halál, a másik oldalon a jólétre való törekvés, — mely nem mond le az életéről, a fejlődéséről, — az egészség és hosszú élet. A két világnézet képviselői, táborai közt nem új a harc. Igaz ugyan, hogy — mint elszigetelt jelenség — már az iszlám is mindjárt megalapításakor az alkohol ellenséges szegődött, (amely körülmény nem csekély mértékben járult hozzá annak idején történelmi sikereihez), de az alkohollal szembeni jelenkori küzdelem általában csak újabb csapok az emberi ségnek ősrégi erőfeszítéseiben és harcaiban a haladásért. Csak az érdekek, a szükségletek változtak; a törekvés, a fejlődési szükségesség, a harc ugyanaz maradt. Az alkoholi védők öntudatos és öntudatlan seregét nagyrészen az alkohol (euphorikus narkotikus, azaz kellemes érzéseket kiváltó bűfelejtő, bódító) hatása tartja fogva. Ezek eszméjete, életfelfogása főleg és inkább a pillanatnyi kellemes jelenre, a tömör, koncentrált életvezetésre, a gyönyörre, mint kívánatos jóra irányul, semmint a múlt tapasztalataira, tanulságaira és a jövő kilátásaira, lehetőségeire, melyek ugyan fáradsággal, kínokkal és küzdelmekkel telítettek, de egyúttal az élet örömei állandóbban, igazabban, nemesebben, tisztábban, öntudatosabban, nyugodtabban élvezhetők. — Előbbiek az „alkoholideálisták“ a gyorsan és hível, kik szerint (tudatosan vagy öntudatlanul) az élet szükségese rossz, melylyel együttjáró fájdalom, nyomor, óriási bajok, hátrányok, egyszóval boldogtalanság rendszerint a gyenge emberi halandók által le nem győzhető. (Még jegyzem, hogy az „alkoholideálisták“ elnevezés alatt nemcsak a szükségképpen alkoholt fogyasztókat, hanem általában az alkoholt védőket értem.) Ezek tehát a pesszimista életfelfogás hívei, a gyöngék vagy magukat gyöngéknek vallók, a megalkuvók, akik szeretik, ha életük lapja csak csöndes vizeken evez és akik, ha már kényszerülnek viharokkal szembenézni, úgy csak megfelelő nagy ságu alkoholadagokban látják nekikülözhetően bajtársukat.

Valamely nemes eszme szolgálatában őszinte meggyőződéssel küzdők könnyen beidesnek abba a hibába, hogy céljuknak, az illető eszmének túlzott fontosságot tulajdonítanak, hogy azt a világesemények tengelyének tekintsék, illetve azt higgyék, hogy eszményeik megvalósulásával már minden földi baj, száműzve, orvosolva lesz (Folyt. köv.)

A kibővített és újjászervezett Zalai Közlöny

Nagykanizsa és Zalavármegye első napilapja

Nagykanizsa, június 30.

Hogy milyen fontos szerepe van a mai súlyos viszonyok között a színvonalon álló komoly, vidéki sajtónak, főlegesenek véljük olvasóink és közönségünk előtt rámutatni. Hiszen tizezrek irányítója, vezetője, utmutatója, lelkesítője. — És amilyen a vidéki sajtó irányzata — olyan a vidék arculata. De soha nem volt még olyan nagy szükség erre a hivatása magaslatán álló, komoly vidéki sajtóra, mint a magyar megpróbáltatások e súlyos napjaiban, amikor az őszinte barát hűséges képében nap-nap mellett bekopogtat a házába, hogy ne csak az előforduló világeseményekről beszámoljon olvasóinak, ne csak hiteles regisztrálója legyen az eseményeknek, ne csak útmutatóul szolgáljon gazdasági, politikai és társadalmi életben, de szórakoztasson, lelkesítsen és erősítsen.

Hogy ezen célt még jobban szolgálja — lapunk, a „Zalai Közlöny“ hatalmasan kiépítette tudósítói hálózatát, úgy, hogy alig van község a vármegyében, ahol nem lenne a maga saját külön tudósítója, amely minden előforduló eseményről azonnal értesíti szerkesztőségünket. Külön szerkesztőségünk van Budapesten, Zalaegerszegen, Keszthelyen, Sümegen, Tapolcán és Letenynén — mely az összes jelentősebb híreket velünk azonnal telefonon közli. Külön fővárosi szerkesztőségünk és a rádió-állomással bíró Magyar Távirati Irodával való összeköttetésünk lehetővé teszi nekünk, hogy a fővárosi lapokat egy fél nappal megelőzzük.

Amint már több ízben jeleztük volt, a mai naptól kezdődőleg teljesen újjászerve-

zett, modern apparátussal kívánjuk közönségünket szolgálani. Naponta rendszeres hat oldal terjedelemben, vasár- és ünnepnapokon 8—10 oldallal jelenünk meg. Az összes világeseményekről, az ország politikájáról, eseményeiről hű tükret adjuk közönségünknek. Rendkívül súlyt helyezünk egy kimerítő, mindenről tájékoztató, megbízható közgazdasági és tőzsdei rovatra. — Tárcarovatunkban a fiatal zalavármegyei írógárda legjobbait szólaltatjuk meg, módot nyújtunk nekik ahhoz, hogy szóhoz jussanak, hogy a közönség megismerje őket. *De elsősorban megyei és helyi lap akarunk lenni.* Kiterjedt, erősen megszervezett tudósítói hálózatunk lehetővé teszi, hogy a nagyközönség nyomában mindenről tudomást szerezzzen a mi vármegyénk bármely részén, bármely községében történt.

Komoly, tartalmas, színvonalon álló, mindenre kiterjedő helyi és vármegyei napilapot akarunk a nagyközönség kezébe adni — amely teljesen nélkülözhetővé teszi a sokkalta drágább fővárosi lapokat.

És míg a fővárosi lapok ára hétköznap 80 korona, a vasár- és ünnepnapon 100 kor. — addig a tetemesen kibővített Zalai Közlöny példányszámai megmaradnak a régi ár mellett. Vagyis hétköznap 40, vasár- és ünnepnapokon 50 kor.

Mi ezzel szemben csak arra kérjük olvasóinkat, előfizetőinket és jóbarátainkat — hogy kibontott zászlónk mellett a régi kipróbált hűséggel tovább is kitartsanak és lapunk ajánlásával, terjesztésével és újabb előfizetők gyűjtésével támogassanak.

Dr. Lakatos Vince 30 éves tanári jubileuma

Keszthely, június 30.

30 éves tanári jubileumát ünnepli dr. Lakatos Vince, a keszthelyi premontrai rendű főgimnázium legidősebb tanára. Idővelig magyarsága nemcsak Keszthelynek, de kincse egész Zalának, amit hogy értékelni, megbecsülni tudjunk a maga igazi mivoltában, ahhoz nagyon jó iskola a keszerves, kálváriás ma. Konok, törhetetlen szilvumagyarság: ez mozgója az ő irodalmi, közéleti és tanári működésének. Ennek köszönhető legutóbb Zala és az egész, néha szinte gerincevezetett magyar irodalom a régi *Helikoni irodalmi ünnepségek* Keszthelyen történt felújítását.

Ő volt az, aki megpendítette és életrekellette a már már feledésbe ment országos jelentőségű és fényű ünnepségeket. Mint kiváló olasz műfordító és mint a *Balaton* irodalmának rajongó művelője áldott magyar tollával, szóval tettben, irásban 30 éven keresztül sohasem tért le erről az utról. S most, amikor közszerepben álló, tisztelettel körülvett alakja szerényen akar kitérni a jubileum elől, most vigye el hozzá e pár sor szülő megyéjének 30 éves munkálkodásának színhelyének őszinte bódolatát — vigye el egész Zala szivdobbanását, büszke zászlóhajtását a magyarnevelő magyarok megalkuvást nem ismerő elhivatott harcosának.

Cserkésztiltszti kongresszus Szombathelyen.

Szombathely, június 30.

A Cserkészszövetség III. kerülete, székhelyén, Szombathelyen tiszti kongresszust tartott, melyen főképp szervezési és adminisztrációs ügyeket tárgyaltak meg Erőssy Oszkár tábornok, elnök vezetése alatt. Az egyes pontokhoz főképp Náral Szabó Gyula, Pásztor Imre egereszei cserkésztiltsztek és dr. Sücs Imre nagykanizsai főgimnáziumi tanár szóltak hozzá. Legtöbbet tárgyaltak az idei nyári nagytáborozásokról, annak anyagi nehézségeiről és a megoldás lehetőségéről. Kívánatosnak tartotta a kongresszus, hogy a csapatok anyagi forrásainak megállapítását és megszervezését, mert már ott tartunk, hogy a Szövetséget is az egyes csapatoknak kell eltartani, oly kevéssé részeseül hivatalos támogatásban. A kongresszus kerületi és vármegyei cserkészversenyek szervezését és célul tűzte ki, mely felölelné a cserkészismeretek egész rendszerét. A versenyek ideje (az nyári vakációban) a részletes programjára vonatkozólag a gyűlés dr. Sücs Imre kanzsai parancsnok prozokiólt fogadta el, kinek előterjesztésére azt is elhatározták, hogy egyetemes intézkedéseket hoznak az iskolákat végzett cserkészeknek a mozgalomhoz való további tartozásáról. A tiszti gyűlést társasbéd fejezte be a Sabáriában. A kongresszus rendezése főképp Vargha László szombathelyi keresk. tanár, kerületi főtitkár érdeme.

Kertész Józsefné negyvenéves tanítónői jubileuma.

Nagykanizsa, június 30. Valószínűleg városi jelentőségű ünnepnépette ki magát az a jubileum, melyet a nagykanizsai ízr. hitközség rendezett a volt tanítványokkal egyetemben Kertész Józsefné szül. Grünbaum Sarolta tiszteletére, aki 40 esztendőig oly kiváló tudással és pedagógiai tapintattal tanított, hogy tanítványai bálványozták, régi tanítványai pedig mindig szeretettel emlékeznek vissza a kedves Kertész néniére. Az iskola szépen feldíszített nagyterme és karzata teljesen megtelt ünneplő közönséggel. A hitközség elöljárósága majd nem teljes számban megjelent Rosenfeld József elnök, dr. Bród Tivadár iskolaszéki elnök, Ötvös Emil iskolaszéki alelnök és dr. Winkler Ernő főrabbi vezetésével. Az ízr. négyzetválasztmányát dr. Rotchild Samuné úrnő elnök vezette. Ott volt kövesdi Boér Gusztávné orodésné a József kir. herceg Szanatórium Egyesület elnöke. A városi tanácsot dr. Kaufman Lajos polgármesterhelyettes képviselte, a törvényszéket dr. Kenedi Imre és dr. Fischer József tanácselnökök, az áll. iskolák gondnokságát dr. Hejdu Gyula elnök, a főgimnáziumot Rozs Lajos plarista tanár. A felső keresk. iskola tanáraival dr. Villányi Henrik igazgató, a polg. isk. tanáraival Szakonyi Géza igazgató, az áll. el. iskolák igazgatói Szabó István és Béres János igazgatók vezetésével. A kiadé-óvókat Laurensik Erzi és Hüll Gizella képviselték. Ott volt még Bun Samu kir. tanácsos ny. felső keresk. isk. igazgató, az ízr. el. iskola teljes tantszűlete és az ünnepelelnek jelenlegi és volt tanítványaik nagy száma és egyéb

minden rendű és rangu tisztelője. Az ünnepélyt dr. Bród Tivadar iskolaszéki elnök nyitotta meg. — Majd egy öttagú bizottság — valamennyi — volt tanítvány — hívta meg Kertészné az ünnepi terembe (Frank Vilmosné, dr. Balázs Zsigmondné, dr. Halász Pálné, özv. Fischer Ferencné és Weisz Ernőné úrnők.)

A fényesen kivilágított terembe lépő Kertész Józsefné szüntelen éjzenés kísérte az emelvényen levő asztalhoz. A 4. osztályu leányok szép üdvözlőnéke után dr. Bród Tivadar iskolaszéki elnök üdvözölte a jubilánst azért a kiváló működésért, mellyel 40 esztendőig nevelte a hazának valláskülönbség nélkül a derék honleányokat. Beszögezi, hogy ez az iskola mind hazafiság, mind erkölcs, mind vallásos nevelés tekintetében minden időben elsőrangú volt. A hitközség elismerését és hálás köszönetét tolmácsolja a páratlanul lelkiismeretes, buzgó tanítónak és hogy példás egyénisége az utókornak is fennmaradjon „Kertész Józsefné alapítvány” címen egy tekintélyes összeget fog minden évben egy 4. osztályu leánytanulónak juttatni a Kertész néni nevének és érdemeinek felemlítésével.

Utána Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő elismerő és üdvözlő levelét olvasták fel. Bűchler Edit IV. oszt. tanuló kedvesen, művészi átérzéssel, elragadó tehetséggel szavalt „40 esztendő” címmel egy alkalmi költeményt, melynek hatása az egész közönségen észrevehető volt. Dr. Winkler Ernő főrabbi méltattuk ezután a vallásosság nézőpontjából szemlélve a hosszú, áldásos működést. Rosenfeld Józsefné a volt tanítványok nevében beszélt szépen, tartalmasan. Hálájuk és el nem muló szeretetük jeléül emléket nyujtva át az ünnepeltnek. Dr. Rotschild Samuné négyeleti elnök az egyesület nevében mond üdvözlő szavakat a jótékonyaság terén is nemesen működő tanítónak. Nevére szintén alapítványt jelelt be.

Halász Jónó az íz. el. isk. tanítója a tantestület nevében fejezi ki elismerését és jókívánásait. Dr. Villányi Henrik a felsőkereskedelmi iskola nevében mond üdvözlő beszédet. Havas Rezső tanító az Or-

A kultuskormány állandó otthont akar a vidéki színészetnek biztosítani

A kultuszminiszter leirata Nagykanizsa városához.

Nagykanizsa, június 30.

Gróf Klebelsberg Kuno közoktatásügyi miniszter tegnapi leiratot intézett Nagykanizsa városához, melyben utalással a vidéki színészetnek a mai történelmi időkben való nagy nemzeti és kulturális feladataira — a városokat a vidéki színészet kellő felkarolására és támogatására hívja fel.

A városok közönségére hárulna, hogy a vidéki színészet problémája megoldassék — írja a miniszter, de a közoktatásügyi kormány anyagilag is segítségére kíván lenni ebben a városoknak, miért is felkéri a város polgármesterét, hogy a város közönségénél odahasson, hogy bármilyen erre a célra alkalmas épület átala-

— Saját tudósítónktól. — kításával, akár egy faszerkezetű aréna építésével, esetleg színpad és nézőtér beépítésével a színészetnek állandó otthont biztosítani igyekezzék és ebben az ügyben az illetékes államépítészeti hivatallal érintkezésbe lépve, hozzá minél előbb jelentést tegyen, hogy a hozzájárulás mértéke tekintetében még a folyó költségvetési évben dönthessen, sőt azt utalványozhassa, hogy így a szükséges munkálatok mielőbb megkezdhetők legyenek és az így elkészítendő színházi helyiség rendelkezésének mihamar átadható legyen.

A városi tanács legközelebb foglalkozik behatóan a kultuszminiszter leiratával.

szágos íz. Tanítóegyesület megbízásából méltatja az ünnepelt érdemeit. Utána Leitner Rózsika IV. oszt. tanuló szőlő kis leánybarátai nevében kedves naivsággal a jó Kertész néni iránt érzett, soha el nem muló szeretetéről. Végül Kertész Józsefné az ünnepelt jubiláns mondotta el szép pályájának egy-egy mozzanatát, melyek egész működésére döntő hatásuk voltak. Köszönetet mond a hitközségnek. Köszönet Nagykanizsa városának, minden hatóságoknak, egyesületeknek, testületeknek, az egyeseknek, kik eljöttek, hogy az ö. ömöt teljessé tegyék, hogy a tanítói állást felmagasztalják. Végül annak a hő imádságnak ad kifejezést, vajha a magyarok istene olyan honfiakat és honleányokat kapna iskoláinktól, akik szétörjék a bilincseket, melyek a Kárpátoktól és Adriától ma visszatartják a háromszínű lobogót.

A könnyekre fakasztó beszéd után az egész közönség ajkáról felhangzottak a Himnusz elegikus akkordjai és a szép ünnep véget ért.

Két kis mese.

A gyöngy.

Volt egyszer egy fiú, aki nagyon szeretett egy leányt.

Egyszer künn a virágos réten találkoztak a ekkor a fiú letérdelt a lány előtt a könyörögve kérte:

— Légy az enyém.

A leány felkacagott, aztán kérdé a fiutól, aki még mindig ott térdelt előtte:

— És mit adnál értem?

A fiú reszkető ajkán vibrálni kezdtek a szavak.

— Elhozom... neked...

— Megállj — szakította félbe őt a leány. — Ugye a csillagokat hoznád el nekem?

A fiú mohón felelt:

— A csillagokat, a napot, a holdat, a menyorságot, mindent.

— Megállj. Olyanokat mondasz, miket magad sem hiszel.

— Parancsolj hát, mit adjak érted?

— Kelj fel és hozd el nekem...

— Mondd, morderd.

Szinte észrevétlenül mulott el így két év és egy szomorú, magános estén dr. Zuttnak különös gondolat jutott eszébe. Emlékezni akart Emmyre s látni akarta megmaradt, összegyűjtött írásait. Emlékezett rá, hogy felesége egy kis, fehérkötésű könyvet, amelybe mindennap írt, mosolygó féltéssel zárt el előle. A levelek, a fehér papirlapokra vetett naivan-édes női elmélkedések között, Emmy fiókjában azután ráakadt a kis, titkos könyvre, amelyen aranybetűkkel ez a szó állt: *Vallomásaim*.

De mielőtt még felnyitotta volna a könyvet, valami szorongó, buszás érzés fogta el. Mintha az ajtón keresztül hangtalanul beljebbend szellemárny megfogta volna a kezét és Emmy hangja susogott volna az éjszakában. Az íróasztalon égő lámpa is elhomályosult és a tragédiák fojtó levegője ulti meg a szobát. Érezte, hogy nem szabad olvasnia, kutató szemmel elé tárnia egy halott asszony vallomásait a kis fehér könyvből.

És mégis, erőt véve a reáborult gyöngöseségen, felnyitotta a könyvet és olvasni kezdett. Ovasni figyelő, nyugodt arccal, bánatos érdeklődéssel. Azután egyszerre elszomorodott

— A tengerek mélyének legstebb gyöngyét.

S a fiú elment, hogy elhozza a lánynak a tengerek mélyének legstebb gyöngyét.

És a fiú sok időnkig nem jött vissza. A lány már el is feledte őt és...

Egy napon egy fehér haju ember jött hozzá, kinek ezüstös hajfürtjei a vállain alul értek és mondá a lánynak:

— Elhoztam az indiai ocean leg-nagyobb mélységeiből a tengerek legstebb gyöngyét.

És átadá a gyöngyöt a lánynak, aki azt kezébe véve, rátekinített és elhuzta a száját.

— Szép, de nem az, amit én gondoltam.

És kidobta a gyöngyöt a nyitott ablakon.

A szív.

A fürdő parkjában egy évszázados tölgy állott. Az ifju itt rebegte el a lány előtt:

— Mergitom. Légy az enyém.

És a lány az övé lett.

Mint férj és feleség, a harmadik évben ismét ott sétáltak a fürdő parkjában a mikor elmentek a nagy tölgy alatt, ennek kérgében még most is tisztán látzott a szív, melyet az ifju akkor gravírozott zsebkésével a vén tölgy mellére.

Az asszony szemé felcillant.

— Látod!

Mondá a férjének. Ex pedig szórakozottan tekintett fel a fára, amelyen a szív még most is ép volt.

— Csaknem olyan friss, mint amikor belevésted.

— Lehet.

Mondá a férj unottan és elfordulva a fától, tovább lépett.

— Naptár: Julius 1 J. sz. v. 2. S. B. A.

— Hivatalos óráink: A kiadóhivatal (Főut 13. Bogarieder palota) hivatalos órái délelőtt fél 9 órától 12-ig, délután 3-tól 6-ig. Telefon 78 — A szerkesztőség (Főut 13. Bogarieder palota) hivatalos órái felek részére délelőtt 10 órától 12-ig. Telefon 78. A felelős szerkesztő délután 8 órától 8-ig a nyomdában (Főut 6. sz. alatt) fogad és bármily ügyben a nagyközség rendelkezésére áll. Telefon 117.

Dr. Zutt éjszakája

— Tárca. —

Írta: Oláh Árpád.

A szoba olyan sötét volt, mint a bűn, amely a gyilkosok lelkén borong.

És mégis élt, vívódott, küzdött a sötét szoba mélyen az emberi szenvedés.

A szobában, mely olyan volt, mint a sírverem, zokogott a bánat.

Ugy éjjeli körül, a halotti némaságban.

Amikor dr. Zutt, az egyetem bölcsészeti tanára két évi boldog házasság után arra ébredt, hogy felesége, akit rajongva szeretett és az örületig imádott, immár nem az övé, hanem a kérielhetetlen Halálé, amikor könyvöl fátyolos szemé egy márványfehérré merevült néma a cra bámult s a ködös délutánon zord emberek koporsóba tették és elvitték az anyanyiszor csókolt, imádott drága testét, az okos, hideg, komoly tanár ur nem teit mást, mint ráborult az elárvult nászágyra és a fájdalom önkívületében véresre tépte és harapta önmagát. Ugy sírt, mint még soha s a vademberéhez hasonló iszonyu

hörgőüvöltéssel temette el saját érzéseit. Ki tudja, meddig tartott ez az önkívület? Nem emlékezett rá, idegláz köde ölelte körül és aztán halálos bágyadtságú álom fogta körül.

De mégis, annyi fájdalom keresztül győzött az idegein, kiáltó fájdalom a béke és a feledés gyógyulása később. Azt hitte, hogy Emmy Lorainnel kötött házassága nem volt más, csak álom. Álom, ami elmúlt és amelynek boldogságaira nem volt szabad visszagondolnia. És a munka, a tudományozomj lassankint elhalványította szívében a szökefűrtű, mosolygószerű édes asszonyt, aki úgy tudott szeretni.

Dr. Zutt élt tehát tovább szerelem, mámorok nélkül, néha hosszan el tűnődve az élet problémáin és azt hitte, hogy többé sem öröm, sem fájdalom nem érheti már. Íróasztalának egyetlen díszé, egy nehéz, ezüstből készült hamvveder volt, amelyben felesége, Emmy Lorain testharmu pihent. Az asszony határozott kívánsága volt, hogy halála után a krematóriumban hamvasszák, mert gyermekesen félt attól, hogy koporsójában ismét önmagára eszmél.

a nyílt, okos férfarc, a vonások kiéleződtek rajta, szemé lángolt és keze reszketett. Oivasott. Testét valami irtózatoss düh, a szégyen, a megalázás, a becsapottság, a félrevezetlenség maró forrósága öntötte el. Tovább oivasott. Olyan volt, mint az eszelős, aki műve, életredményei összeomlásán vesztette el eszét. Ujjai gyűrve, remegve hajszolták a lapokat, a néma, gyilkos sötét, kilódó éjjeli órák. És olvasott...

Aztán eloltotta a lámpát. A szoba mély, nagy feketeségbe borult, amely olyan volt, mint a bűn, amely a gyilkosok lelkén borong.

És mégis! A sötét szoba mélyén élt, vívódott, küzdött az emberöltött emberi szenvedés.

A szobában, mely olyan volt, mint a sírverem, zokogott a bánat.

Aztán éjjeli után, dr. Zutt, az egyetem bölcsészeti tanára, az okos, a hideg gentleman, vacogó foggal és homlokán a halál veritékével megátkozza Emmy Loraint, az asszonyt, aki sohasem szeretete őt s akinek maréknyi hamva az asztalán pihent egy ezüst hamvvederben...